

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15001616	CEIP de Escarabote	Boiro	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Crecedemento en harmonía	6º Inf.	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	12
4.2. Materiais e recursos didácticos	13
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	14
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	14
6. Medidas de atención á diversidade	15
7.1. Concreción dos elementos transversais	15
7.2. Actividades complementarias	16
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	17
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	17
9. Outros apartados	18

1. Introducción

A presente programación didáctica está elaborada para desenvolverse durante o curso 2023/2024 no 6º nivel do 2º ciclo de educación infantil, é dicir, co alumnado de 5 anos.

Para a elaboración desta programación de aula partiuse da normativa vixente, sendo a que se nomea a continuación:

- Lei Orgánica 2/2006 do 3 de maio, de Educación, modificada parcialmente pola LOMCE.
- Decreto 150/2022 do 8 de setembro, polo que se establece a ordenación e o currículo de educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 30 de maio de 2023, pola que se desenvolve o Decreto 150/2022, do 8 de setembro, polo que se establece a ordenación e o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia e se regula a avaliación nesa etapa educativa.

Á súa vez partiuse da Concreción Curricular da etapa de educación infantil, recollida no Proxecto Educativo do centro. O CEIP ESCARABOTE no que se desenvolverá esta programación, está situado no núcleo rural de Rosomil, na parroquia de Lampón-Escarabote do concello de Boiro.

O alumnado escolarizado no centro, e en concreto, os nenos/as de infantil proceden na súa maioría das zonas rurais da parroquia de Lampón-Escarabote.

Da situación sociolingüística pódese destacar que galego é o idioma predominante no que foron socializados os nenos/as e o que empregan con maior asiduidade na súa vida cotiá. Segundo os estudos levados a cabo polo equipo directivo do centro en relación ao alumnado de 6º de Educación Infantil, o galego é a lingua vehicular maioritaria, polo que será o idioma no que se imparta a docencia no presente curso escolar, seguindo así o disposto no Decreto 79/2010 do 20 de maio. Non obstante, formarase ao alumnado na comprensión e expresión na outra lingua oficial de Galicia, o castelán, e iniciarase no coñecemento dunha primeira lingua estranxeira, o inglés.

En canto ás características do alumnado deste ciclo, con idades comprendidas entre os 3 e os 6 anos sitúase, seguindo a Piaget, no período preoperatorio, no que se producen importantes cambios a nivel cognitivo, motriz, afectivo e social, que teremos en conta ao levar a cabo a nosa práctica educativa:

A NIVEL COGNITIVO os cativos/as desenvolven a capacidade de pensar simbolicamente, imitan obxectos de conduta, desenvolven o xogo simbólico, realizan debuxos, crean imaxes mentais e avanza no uso da linguaxe falada.

A NIVEL PSICOMOTOR son capaces de realizar movementos cunha maior precisión e finura, incrementase a forza, afíanzase a lateralidade e tamén a estruturación espazo-temporal.

A NIVEL AFECTIVO-SOCIAL configura a súa identidade sexual e de xénero, desenvolve os vínculos de apego e de amizade, aínda que cunha certa predominancia do egocentrismo e da inestabilidade emocional.

Aínda que todas as características descritas son de gran importancia, non debemos esquecer que se tratan de aspectos xerais e que á hora de traballar na aula cos alumnos/as, debemos partir das características propias de cada un deles/as, impulsándoos a madurar individualmente a través da actividade educativa que desenvolveremos no transcurso do curso académico. Polo tanto, todos estes aspectos serán tidos moi en conta á hora de deseñar e levar a cabo esta programación de aula, que como se sinalaba, está dirixida ao alumnado de 5 anos, do 6º nivel do 2º ciclo de educación infantil formado por un grupo de 11 alumnos/as (4 nenas e 7 nenos). Dentro da ratio citada hai 2 NEAE.

A programación da área de Crecemento e Harmonía recolle os elementos curriculares que se traballarán ao longo do curso de 6º de EI co fin de que os nenos e as nenas coñezan, dominen e coiden o seu propio corpo. Esta construción involucra diversas dimensións interdependentes, como o desenvolvemento e a valoración propia, a autonomía, a identidade ou a convivencia.

Esta programación está deseñada para ser desenvolvida, conxuntamente coas programacións das outras dúas áreas, a través da realización de unidades didácticas entendidas como proxectos de aula formados por situación de aprendizaxe (tarefas, actividades e exercicios). Considéramos fundamental seguir respetando o principio de globalidade á hora de deseñar estas situacións de aprendizaxe, onde se poñan en práctica habilidades e capacidades relacionadas coas tres áreas curriculares.

A temporización das unidades propostas é orientativa e atende ao criterio de flexibilidade propio dos tempos nesta etapa, tendo en conta e adaptándose en cada momento aos intereses do alumnado. Así, atópanse 2 unidades transversais que se desenvolverán ao longo de todo o curso, onde se traballarán de forma reiterativa aspectos moi concretos relacionados coa área e que complementará o traballo nas outras unidades e outras dúas unidades didácticas (a modo de proxecto).

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Progresar no coñecemento e no control do seu corpo e na adquisición de distintas estratexias, adecuando as súas accións á realidade da contorna dunha maneira segura para construír unha autoimaxe axustada e positiva.	1				1	1	1	
OBX2 - Recoñecer, manifestar e regular progresivamente as súas emocións expresando necesidades e sentimentos para lograr o benestar emocional e a seguridade afectiva	1	1			1	1	1	1
OBX3 - Adoptar modelos, normas e hábitos, desenvolvendo a confianza nas súas posibilidades e sentimentos de logro para promover un estilo de vida saudable e ecosocialmente responsable			1	1		1	1	1
OBX4 - Establecer interaccións sociais en condicións de igualdade, valorando a importancia da amizade, do respecto e da empatía para construír a súa propia identidade baseada en valores democráticos e de respecto aos dereitos humanos						1	1	1

Descrición:

Para acadar un desenvolvemento das competencias clave, as tres áreas en torno ás que se organiza o currículo da Educación Infantil serán entendidas desde un criterio de globalidade e mutua dependencia, desenvolvéndose a través de experiencias que resulten significativas para os estudantes.

Neste sentido preténdese que os nenos e nenas ao longo da Educación Infantil vaian ampliando o coñecemento que teñen sobre as súas características, o seu propio corpo e as posibilidades que este lle ofrece, adquirindo cada vez máis autonomía na realización de actividades cotiás. Ao mesmo tempo deben ir avanzando no coñecemento do entorno, explorando calidades e propiedades dos obxectos, manifestando curiosidade e respecto polo medio natural e mostrando interese por interactuar e relacionarse cos demais seguindo normas básicas da interacción social. Así mesmo todas as linguaxes (oral, escrita, plástica, musical, corporal, audiovisual...) deben estar presentes na Educación Infantil xa que todas permiten ó alumando comprender e transmitir ideas, sentimentos, desexos...

A organización de experiencias en torno a estas tres áreas que se establecen para esta etapa educativa debe contribuír ao desenvolvemento de competencias. Cremos que para iso un enfoque globalizador e unha metodoloxía de proxectos é imprescindible.

Para acadar un desenvolvemento das competencias clave, as tres áreas en torno ás que se organiza o currículo da Educación Infantil serán entendidas desde un criterio de globalidade e mutua dependencia, desenvolvéndose a través de experiencias que resulten significativas para os estudantes.

Neste sentido preténdese que os nenos e nenas ao longo da Educación Infantil vaian ampliando o coñecemento que teñen sobre as súas características, o seu propio corpo e as posibilidades que este lle ofrece, adquirindo cada vez máis autonomía na realización de actividades cotiás. Ao mesmo tempo deben ir avanzando no coñecemento do entorno, explorando calidades e propiedades dos obxectos, manifestando curiosidade e respecto polo medio natural e mostrando interese por interactuar e relacionarse cos demais seguindo normas básicas da interacción social. Así mesmo todas as linguaxes (oral, escrita, plástica, musical, corporal, audiovisual...) deben estar presentes na Educación Infantil xa que todas permiten ó alumando comprender e transmitir ideas, sentimentos, desexos...

A organización de experiencias en torno a estas tres áreas que se establecen para esta etapa educativa debe contribuír ao desenvolvemento de competencias. Cremos que para iso un enfoque globalizador e unha metodoloxía

de proxectos é imprescindible.

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	APRENDIZAXE CONTINUA	Esta unidade traballarase de xeito transversal durante todo o curso e complementará as outras. Aquí toparemos actividades relacionadas co desenvolvemento do corpo e o manexo de útiles, ademais de todo aquilo que se repite ao longo do curso para favorecer as aprendizagens máis básicas e elementais do alumnado.	120	X	X	X
2	SPEAK-MUSIC-ANDO	Nesta categoría inciense os proxectos radicados ao coñecemento e expresión de diferentes manifestacións artísticas en calquera das linguales (oral, escrita, corporal, musical, plástica e audiovisual) que cobrarán gran importancia nos proxectos dentro desta categoría, así coma as transferencia entre eles.	40	X	X	X
3	3,2,1...DESPEGUE	Actividades encamiñadas coñecer o mundo que os rodea, xa sexagesimales presente, pasado ou futuro, persoas históricas, así como profesións.	40	X	X	
4	DETECTIVES VERDES	Nesta categoría traballaremos proxectos relacionados co mundo vexetal e animal así como a procura de boas accións no coidado medioambiental. Primarán actividades que teman como finalidade o cordado e o respecto pola contorna natural.	80		X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	APRENDIZAXE CONTINUA	120

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Progresar no coñecemento do seu corpo axustando accións e reaccións e desenvolvendo o equilibrio, a percepción sensorial e a coordinación no movemento	Controla o seu corpo en diferentes posturas e situacións motrices.	TI
CA1.2 - Recoñecer, identificar e representar o corpo na súa globalidade e nas súas diferentes partes mostrando un nivel de detalle acorde á súa idade ou estado madurativo, chegando a interiorizar paulatinamente o seu esquema corporal	Realiza a representación do seu corpo e identifica as súas diferentes partes.	
CA1.3 - Recoñecer as percepcións sensoriais propioceptivas e exteroceptivas captadas a través dos sentidos verbalizando as sensacións que producen	Explica as sensacións que lle producen os seus sentidos.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.4 - Construír unha imaxe positiva propia e aceptar a súa identidade manifestando confianza nas súas posibilidades e recoñecendo as súas limitacións	Mostra confianza nas súas posibilidades e actúa acorde ás súas limitacións.	
CA1.5 - Coordinar e controlar ou seu corpo, as súas posibilidades motrices e adaptalo ás características dos obxectos, á acción e á vida cotiá, mostrando un variado repertorio motriz	Adapta as súas posibilidades motrices ás actividades da vida cotiá e ao emprego de diferentes obxectos.	
CA1.6 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais e mostrando destrezas motoras e habilidades manipulativas cada vez máis axustadas	Axusta os seus movementos e habilidades manipulativas ao xogo dirixido e espontáneo. amosando cada vez máis control.	
CA1.7 - Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando positivamente a diversidade	Recoñece algunhas semblanzas e diferenzas nas persoas valorando a diversidade.	
CA1.8 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino	Manexa con destreza útiles segundo as necesidades de cada situación.	
CA2.1 - Identificar e manifestar os propios sentimentos, vivencias, emocións e comprender as dos demais.	Fai aportacións con iniciativa sobre as súas emocións, sentimentos e vivencias.	
CA2.2 - Manifestar sentimentos de seguridade persoal na participación en xogos e nas diversas situacións da vida cotiá, confiando nas propias posibilidades e mostrando iniciativa.	Participa en xogos e situación da vida cotiá, mostrando iniciativa e confianza.	
CA2.3 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais.	Participa en xogos, axustando o xogo ás súas posibilidades.	
CA2.4 - Identificar e expresar as súas necesidades e sentimentos axustando progresivamente o control das súas emocións.	Xestiona as súas emocións expresando os seus sentimentos.	
CA2.5 - Adquirir un nivel mínimo de tolerancia á frustración e ser capaz de adaptar o seu comportamento a diferentes situacións.	É quen de empregar estratexias de xestión emocional para tolerar a frustración.	
CA2.6 - Ofrecer e pedir axuda en situacións cotiás valorando os beneficios da cooperación e da axuda entre iguais.	Ofrece e pide axuda aos compañeiros/os.	
CA2.8 - Participar con iniciativa en xogos e actividades colectivas relacionándose con outras persoas con actitudes de afecto e empatía, aceptando as diferenzas individuais e evitando todo tipo de discriminación.	Acepta as diferenzas individuais sen discriminar nos xogos e actividades colectivas, mostrando iniciativa e afecto.	
CA3.1 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino.	Manexa con destreza útiles segundo as necesidades de cada situación.	
CA3.2 - Recoñecer hábitos de saúde, alimentación saudable, hixiene corporal e benestar utilizando adecuadamente espazos e materiais.	Recoñece hábitos saudables, e aplicaos no uso dos espazos e materiais.	
CA3.3 - Identificar situacións de risco e actuar coherentemente ante elas, aceptando as normas.	Acepta as normas evitando riscos.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.4 - Realizar actividades relacionadas co autocoidado e co coidado da contorna con actitude de respecto e mostrando autoconfianza e iniciativa.	Coidase e coida a contorna.	
CA3.5 - Respetar a secuencia temporal asociada aos acontecementos e actividades cotiás, adaptándose ás rutinas establecidas para o grupo e desenvolvendo comportamentos respectuosos cara ás demais persoas.	Recoñece e respecta os tempos das actividades cotiás, e levas a cabo de xeito autónomo.	
CA3.6 - Resolver con iniciativa e autonomía actividades da vida cotiá, colaborar en tarefas e aceptar as normas.	Resolve problemas de xeito autónomo, colaborando e aceptando as normas.	
CA4.1 - Manifestar sentimentos de seguridade persoal na participación en xogos e nas diversas situacións da vida cotiá, confiando nas propias posibilidades e mostrando iniciativa.	Participa en xogos e situación da vida cotiá mostrando iniciativa e confianza.	
CA4.2 - Respetar a secuencia temporal asociada aos acontecementos e actividades cotiás, adaptándose ás rutinas establecidas para o grupo e desenvolvendo comportamentos respectuosos cara ás demais persoas.	Recoñece e respecta os tempos das actividades cotiás e levas a cabo de xeito autónomo.	
CA4.3 - Participar con iniciativa en xogos e actividades colectivas relacionándose con outras persoas con actitudes de afecto e empatía e evitando todo tipo de discriminación.	Relaciónase con outras persoas en xogos e actividades colectivas, evitando todo tipo de discriminación.	
CA4.4 - Relacionarse de maneira asertiva, con tolerancia e eficacia coas persoas coas que interacciona nas súas rutinas diarias e nas súas actividades cotiás.	Interacciona nas rutinas e nas actividades cotiás de xeito tolerante e asertivo coas demais persoas.	
CA4.5 - Reproducir condutas, accións ou situacións a través do xogo simbólico en interacción cos seus iguais, identificando e rexeitando todo tipo de estereotipos.	Imita situacións no logo simbólico, identificando e rexeitando os estereotipos.	
CA4.6 - Participar activamente en actividades relacionadas coa reflexión sobre as normas sociais que regulan a convivencia e promoven valores como o respecto á diversidade e o trato non discriminatorio cara ás persoas.	Fai aportacións sobre as normas sociais e recoñece a importancia de cumpridas.	
CA4.7 - Desenvolver destrezas e habilidades para a xestión de conflitos de forma positiva proponendo alternativas creativas e tendo en conta o criterio doutras persoas.	Resolve conflitos de forma positiva valorando os intereses de todas as persoas implicadas.	
CA4.8 - Participar, desde unha actitude de respecto, en actividades relacionadas con costumes e tradicións étnicas e culturais presentes na súa contorna mostrando interese por coñecelas.	Participa en actividades culturais mostrando interese por coñecelas.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Exploración e control do corpo, recoñecendo progresivamente as súas características e posibilidades para chegar á toma de conciencia do esquema corporal e das súas posibilidades expresivas.

Contidos

- Imaxe global e segmentaria do corpo: características individuais e percepción dos cambios físicos. Autoimaxe positiva e axustada ante os demais.
- Identificación e respecto das diferenzas, así como a aceptación da súa imaxe corporal e da propia identidade.
- Descubrimento dos cambios que se producen nas persoas co paso do tempo, respectando as diferenzas.
- Desenvolvemento da identidade sexual e aceptación do corpo sexuado.
- Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá.
- Adquisición das nocións básicas de orientación e coordinación de movementos e control progresivo da coordinación, ton, equilibrio e desprazamentos co fin de adquirir autonomía na realización das tarefas.
- Participación no xogo como actividade prazenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións.
- Avance e control progresivo da motricidade fina.
- Interiorización das nocións espazo-temporais nas actividades cotiás.
- Identificación, verbalización e expresión de sentimentos, emocións, vivencias, preferencias e intereses propios e dos demais persoas.
- Ferramentas para a identificación, expresión, aceptación e control progresivo das propias emocións, sentimentos, vivencias, preferencias e intereses.
- Estratexias de axuda e colaboración en contextos de xogo e rutinas.
- Estratexias para desenvolver a seguridade en si mesmo, o recoñecemento das súas posibilidades e a asertividade respectuosa cara aos demais.
- O xogo como ferramenta de exploración persoal.
- Aceptación e valoración axustada e positiva da súa persoa, confiando nas súas posibilidades e recoñecendo as limitacións propias.
- Aceptación construtiva de erros e correccións: manifestacións de superación e logro.
- Valoración do traballo ben feito: desenvolvemento inicial de hábitos e actitudes de esforzo, constancia, organización, atención e iniciativa.
- Estratexias para a resolución de conflitos e para o desenvolvemento da resiliencia.
- Recoñecemento das necesidades básicas do corpo. Hixiene, vestido, alimentación, descanso, actividade.
- Aceptación das normas de comportamento establecidas durante as comidas, os desprazamentos, o descanso e a hixiene.
- Valoración da necesidade de desenvolverse en espazos saudables identificando as condicións que os caracterizan. Colaboración no mantemento de ambientes limpos e ordenados.
- Hábitos e prácticas sostibles e ecosocialmente responsables relacionadas coa alimentación, coa hixiene, coa actividade física, co descanso, co autocoidado e co coidado da contorna.
- Identificación de situacións perigosas adoptando comportamentos axeitados na prevención de accidentes e enfermidades.
- Emprego responsable e axeitado de instrumentos, ferramentas e instalacións para previr accidentes e evitar situacións de risco.
- Actividade física estruturada con diferentes graos de intensidade.
- Rutinas: planificación secuenciada das accións para resolver unha tarefa; normas de comportamento social na comida, o descanso, a hixiene e os desprazamentos, etc.
- Xestión do seu comportamento en función das necesidades das outras persoas e das normas de funcionamento do

Contidos

- grupo, dereitos, responsabilidades e comportamentos sociais, camiñando progresivamente cara á autorregulación das súas accións.
- A diversidade familiar. Familia, escola e outros contextos socioemocionais. Identificación e diferenciación como primeiros grupos sociais de pertenza e interacción. Outros grupos sociais de pertenza: características, funcións e servizos.
- Habilidades socioafectivas e de convivencia: comunicación de sentimentos e emocións e pautas básicas de convivencia que inclúan o respecto á igualdade e o rexeitamento de calquera tipo de discriminación.
- Estratexias de autorregulación da conduta. Empatía e respecto.
- Resolución de conflitos xurdidos nas interaccións sociais.
- A amizade como valor, así como elemento protector, de prevención da violencia e de desenvolvemento da cultura da paz.
- Fórmulas de cortesía e interacción social positiva. Actitude de axuda e cooperación. A resposta empática á diversidade debida a distintas formas de discapacidade e ás súas implicacións na vida cotiá.
- Potenciación do xogo como elemento común a todas as culturas.
- Xogo simbólico. Observación, imitación e representación de persoas, personaxes e situacións. Estereotipos e prexuízos.
- Celebracións, costumes e tradicións. Ferramentas para o aprecio dos sinais de identidade étnico-cultural presentes na súa contorna.
- Asentamentos e actividades da contorna.

UD	Título da UD	Duración
2	SPEAK-MUSIC-ANDO	40

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Recoñecer as percepcións sensoriais propioceptivas e exteroceptivas captadas a través dos sentidos verbalizando as sensacións que producen	Explica as sensacións que lle producen os seus sentidos.	TI
CA1.4 - Construír unha imaxe positiva propia e aceptar a súa identidade manifestando confianza nas súas posibilidades e recoñecendo as súas limitacións	Mostra confianza nas súas posibilidades e actúa acorde ás súas limitacións.	
CA2.1 - Identificar e manifestar os propios sentimentos, vivencias, emocións e comprender as dos demais.	Fai aportacións con iniciativa sobre as súas emocións, sentimentos e vivencias.	
CA2.4 - Identificar e expresar as súas necesidades e sentimentos axustando progresivamente o control das súas emocións.	Xestiona as súas emocións expresando os seus sentimentos.	
CA2.7 - Expressar inquietudes, gustos e preferencias mostrando satisfacción e seguridade sobre os logros conseguidos.	Fai aportacións con iniciativa sobre os seus gustos, preferencias e inquietudes.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA4.8 - Participar, desde unha actitude de respecto, en actividades relacionadas con costumes e tradicións étnicas e culturais presentes na súa contorna mostrando interese por coñecelas.	Participa en actividades culturais mostrando interese por coñecelas.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identificación e respecto das diferenzas, así como a aceptación da súa imaxe corporal e da propia identidade. - Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá. - Identificación, verbalización e expresión de sentimentos, emocións, vivencias, preferencias e intereses propios e das demais persoas. - Ferramentas para a identificación, expresión, aceptación e control progresivo das propias emocións, sentimentos, vivencias, preferencias e intereses. - Estratexias para desenvolver a seguridade en si mesmo, o recoñecemento das súas posibilidades e a asertividade respectuosa cara aos demais. - Aceptación e valoración axustada e positiva da súa persoa, confiando nas súas posibilidades e recoñecendo as limitacións propias. - Valoración do traballo ben feito: desenvolvemento inicial de hábitos e actitudes de esforzo, constancia, organización, atención e iniciativa. - Estratexias de autorregulación da conduta. Empatía e respecto. - Celebracións, costumes e tradicións. Ferramentas para o aprecio dos sinais de identidade étnico-cultural presentes na súa contorna.

UD	Título da UD	Duración
3	3,2,1...DESPEGUE	40

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.7 - Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando positivamente a diversidade	Reconoce algunas semejanzas e diferencias nas personas valorando a diversidade.	TI
CA2.1 - Identificar e manifestar os propios sentimentos, vivencias, emocións e comprender as dos demais.	Fai aportacións con iniciativa sobre as súas emocións, sentimentos e vivencias.	
CA4.5 - Reproducir condutas, accións ou situacións a través do xogo simbólico en interacción cos seus iguais, identificando e rexeitando todo tipo de estereotipos.	Imita situacións de logo simbólico identificando e rexeitando os estereotipos.	
CA4.6 - Participar activamente en actividades relacionadas coa reflexión sobre as normas sociais que regulan a convivencia e promoven valores como o respecto á diversidade e o trato non discriminatorio cara ás persoas.	Fai algunhas aportacións sobre normas sociais e recoñece a importancia de cumprilas.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA4.8 - Participar, desde unha actitude de respecto, en actividades relacionadas con costumes e tradicións étnicas e culturais presentes na súa contorna mostrando interese por coñecelas.	Participa en actividades culturais mostrando interese por coñecelas.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Descubrimiento dos cambios que se producen nas persoas co paso do tempo, respectando as diferenzas. - Identificación, verbalización e expresión de sentimentos, emocións, vivencias, preferencias e intereses propios e das demais persoas. - Ferramentas para a identificación, expresión, aceptación e control progresivo das propias emocións, sentimentos, vivencias, preferencias e intereses. - Estratexias para desenvolver a seguridade en si mesmo, o recoñecemento das súas posibilidades e a asertividade respectuosa cara aos demais. - O xogo como ferramenta de exploración persoal. - Aceptación e valoración axustada e positiva da súa persoa, confiando nas súas posibilidades e recoñecendo as limitacións propias. - Valoración do traballo ben feito: desenvolvemento inicial de hábitos e actitudes de esforzo, constancia, organización, atención e iniciativa. - Xestión do seu comportamento en función das necesidades das outras persoas e das normas de funcionamento do grupo, dereitos, responsabilidades e comportamentos sociais, camiñando progresivamente cara á autorregulación das súas accións. - A diversidade familiar. Familia, escola e outros contextos socioemocionais. Identificación e diferenciación como primeiros grupos sociais de pertenza e interacción. Outros grupos sociais de pertenza: características, funcións e servizos. - Habilidades socioafectivas e de convivencia: comunicación de sentimentos e emocións e pautas básicas de convivencia que inclúan o respecto á igualdade e o rexeitamento de calquera tipo de discriminación. - Estratexias de autorregulación da conduta. Empatía e respecto. - Xogo simbólico. Observación, imitación e representación de persoas, personaxes e situacións. Estereotipos e prexuizos. - Celebracións, costumes e tradicións. Ferramentas para o aprecio dos sinais de identidade étnico-cultural presentes na súa contorna.

UD	Título da UD	Duración
4	DETECTIVES VERDES	80

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Recoñecer as percepción sensoriais propioceptivas e exteroceptivas captadas a través dos sentidos verbalizando as sensacións que producen	Explica as sensación que lle producen os seus sentidos.	TI
CA2.7 - Expresar inquietudes, gustos e preferencias mostrando satisfacción e seguridade sobre os logros conseguidos.	Fai aportacións, con iniciativa, sobre os seus gustos, preferencias e inquedanzas.	
CA3.3 - Identificar situacións de risco e actuar coherentemente ante elas, aceptando as normas.	Acepta as normas evitando riscos.	
CA3.4 - Realizar actividades relacionadas co autocoidado e co coidado da contorna con actitude de respecto e mostrando autoconfianza e iniciativa.	Coidase e coida a contorna.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá. - Ferramentas para a identificación, expresión, aceptación e control progresivo das propias emocións, sentimentos, vivencias, preferencias e intereses. - Valoración do traballo ben feito: desenvolvemento inicial de hábitos e actitudes de esforzo, constancia, organización, atención e iniciativa. - Hábitos e prácticas sostibles e ecosocialmente responsables relacionadas coa alimentación, coa hixiene, coa actividade física, co descanso, co autocoidado e co coidado da contorna. - Identificación de situacións perigosas adoptando comportamentos axeitados na prevención de accidentes e enfermidades. - Emprego responsable e axeitado de instrumentos, ferramentas e instalacións para previr accidentes e evitar situacións de risco.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A intervención educativa na área de Crecemento en Harmonía buscará desenvolver no alumnado o máximo desenvolvemento axustándose ao seu momento evolutivo, respectando os ritmos e as características individuais e propoñendo situacións de aprendizaxe motivadoras. Estas situacións educativas promoverán a observación, a manipulación e a exploración dos nenos e das nenas desenvolvendo aspectos motrices que faciliten o avance na súa autonomía, tanto nos movementos coma nos desprazamentos, tomando conciencia do seu corpo e das súas partes para chegar paulatinamente á interiorización do esquema corporal.

Para levar a cabo esta programación basearémonos na metodoloxía de proxectos coa que o neno/a será o protagonista activo das súas aprendizaxes. Para iso teremos en conta as seguintes CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS:

- A perspectiva globalizadora, xa que parece a máis adecuada para que a aprendizaxe sexa sempre significativa, partindo dos coñecementos previos que teñen os alumnos sobre o tema, ir presentando novos coñecementos que teñan significatividade lóxica para eles, a través de actividades que esperen o interese e a motivación dos neno/as.
- Importancia do xogo como principal actividade coa que o neno/a aprende.
- Potenciar os procesos de observación, manipulación, experimentación, descubrimento e investigaciónco gallo de garantir novas aprendizaxes
- Creación dun ambiente seguro e de confianza, onde os nenos/as poidan desenvolver a súa autonomía e reforzar a súas autoestima
- Atender á diversidade, a través da formulación das actividades (individuais e en grupo) e da integración de todos os neno/as no grupo de traballo , de xeito que desenvolvan actitudes de respecto e tolerancia cara aos demais.
- Organizar dun xeito flexible o tempo, os materiais e o espazo.
- Respectar os ritmos de actividade, xogo e descanso.

-Programar actividades, colectivas e individuais.

-Considerar a participación da familia como un elemento importante na elaboración do proxecto.

-O traballo con ferramentas tecnolóxicas estará orientado cara o emprego das mesmas como xeradoras de contidos e non transmisoras pasivas de información. O alumnado iniciárase no seu emprego de forma transversal pero sempre dende unha maneira responsable, respectando os tempos de uso, minimizando a exposición ás pantallas e empregando recursos acordes á súa idade e estado madurativo.

O paradigma educacional referente debe ser o de «aprender a aprender» e de «aprender facendo». Cómpre unha aprendizaxe significativa que se transfira a situacións da vida real e que implique a resolución de problemas na práctica.

Unha xestión docente baseada na formación de competencias ten que asumir estratexias didácticas que afonden no proceso e que destaquen a función orientadora da mestra e do mestre. Para desenvolver as competencias é necesario traballar, sobre todo, por proxectos e resolvendo problemas. Así, propoñeranse tarefas e retos que inciten as alumnas - alumnos a mobilizar os seus coñecementos e habilidades.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Materiais impresos: caderno de actividades de Mate+, fichas, contos, revistas, xornais...
Materiais manipulativos: xeoplanos, material sensorial, xogos de costura, regletas, bloques tóxicos, dominós,
Materiais tecnolóxicos: ordenadores, panel dixital, táblet...
Material funxible: convencionais e non convencionais
Material de psicomotricidade: aros, pelotas, cordas, zancos...
Instrumentos musicais.

O material constitúe un instrumento de primeiro orde no desenvolvemento da tarefa educativa xa que é empregado polo nenos e nenas para levar a cabo a súa actividade, os seus xogos e a súa aprendizaxe.

O material que se empregue nas aulas ou nos espazos da contorna educativa terá unha serie de calidades tales como: resultar interesantes para o alumnado, servir de apoio ás mestras na formulación e consecución de obxectivos, na organización do grupo e temporalización de actividades e sobre todo cumprir determinados requisitos en canto a seguridade, limpeza e manexabilidade.

Segundo a súa procedencia o material poderá ser de tipo comercial, elaborado polos mestres, polos propios nenos ou procedente do entorno natural ou familiar.

Atendendo á súa utilidade débese ter en conta que un mesmo material pode ter variados usos e, polo tanto, contribuír ao desenvolvemento das distintas capacidades dos cativos. Así mesmo, a utilización que pretendamos facer dos recursos materiais non debe obviar a actividade lúdica, proporcionando ricas e variadas posibilidades de xogo, actividade natural da cativada.

Co fin de favorecer a inclusión de todo o alumnado, prestaráselle unha especial atención á accesibilidade do material manipulativo na aula.

Pero ademais dos recursos materiais débense considerar os humanos, contando coa colaboración de tódolos mestres do centro e en especial dos que imparte clase no ciclo de infantil (especialista de inglés, de relixión, de audición e linguaxe, de psicomotricidade, de música e a mestra de apoio á etapa) Ao referirnos ós recursos humanos non debemos obviar tampouco ás familias, resultando imprescindible a súa colaboración para o establecemento de metas educativas comúns entre o contexto familiar e escolar.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Procedementos para a avaliación inicial:

Será necesario realizar unha avaliación inicial do alumnado para determinar os avances e dificultades que poidan aparecer no seu proceso de desenvolvemento. Nesta etapa educativa cada neno/a ten o seu propio ritmo de aprendizaxe, polo que esta avaliación será individualizada e permitirá apoiar ao alumnado naqueles aspectos que máis precise. Esta avaliación atenderá aos diferentes ámbitos de desenvolvemento do alumnado, e cave destacar o factor preventivo da avaliación inicial na atención á diversidade, tanto como medio para a indentificación temperá das necesidades educativas coma para proceder á aplicación das medidas que se consideren necesarias.

Os criterios de cualificación(como imos valorar os aspectos que se avalían):

Nesta etapa a valoración do proceso de aprendizaxe farase de xeito cualitativo tendo en conta os progresos efectuados polas nenas e nenos.

¿ Coñecer a situación inicial, supostos previos dos que parte toda acción educativa ou avaliación inicial.

¿ Avaliación formativa: para valorar os progresos e dificultades dos alumnos/as co fin de adaptar a actividade escolar se fose preciso.

¿ Avaliación final: informaranos sobre a situación desexada á que se quere chegara ao final do proceso educativo co alumnado. Para elo tomaremos como referentes os criterios de avaliación establecidos para cada unha das áreas e os seus mínimos de consecución.

O tanto por cento en todos os aspectos será o mesmo .

Os procedementos para realizar a avaliación serán os seguintes:

- Entrevista inicial cos pais/nais ou persoas titoras legais ao comezar o curso escolar.
- Ficha de observación do período de adaptación.
- Observación sistemática e individualizada que permitirá coñecer como asimilan os alumnos/as a súa experiencia educativa e mellorar o proceso.
- Análise das producións das nenas e dos nenos.

Os instrumentos para realizar a avaliación serán os seguintes:

- Ficha elaborada para recoller información directamente dos pais.
- Modelo de ficha para recoller distintos aspectos do período de adaptación.
- Observación directa e análise de todos os traballos que se establezan no día a día (producións plásticas, escritas, musicais...).
- Anecdóticos.
- Boletín informativo trimestral para as familias.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación están marcados pola consecución dos criterios para cada unidade segundo as táboas de indicadores que se elaborarán seguindo a escala de estimación: sen dificultade, en proceso, con dificultade de forma que, o alumno/a obterá a súa calificación en función do grado de consecución observado polo mestre/a.

Criterios de recuperación:

Este apartado non procede nesta etapa educativa

6. Medidas de atención á diversidade

Entendidas como o conxunto de medidas, ordinarias e extraordinarias, que teñen por finalidade adecuar a resposta educativa ás diferentes necesidades, características, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses, así como á situación social, cultural e de saúde de todo o alumnado, porase especial atención a finalidade preventiva, adaptando a práctica educativa ás características persoais do noso grupo e alumnado, así como aos seus intereses e necesidades, e a consideración da diversidade como un valor, defendendo así un modelo inclusivo que potencie a metodoloxía baseada na diversidade, igualdade de oportunidades, e colaboración e tamén na cultura tecnolóxica e innovadora, aproveitando as posibilidades das TIC para o alumnado (apps para estimulación da linguaxe, razonamento, atención, etc)

Adequaremos sempre a estrutura organizativa do centro e a xestión da aula ás características do noso alumnado NEAE, e levaremos a cabo medidas como:

- Organizar o aula de forma accesible, adequaremos tempos e rutinas en base ás súas necesidades fisiolóxicas, afectivas, de movemento e curriculares.
- Adecar á programación didáctica, realizarase unha interpretación flexible do currículo axustada ao grupo clase e ao alumnado con NEAE.
- Utilizar metodoloxía colaborativa e cooperativa.
- Adaptar os tempos, instrumentos e procedementos de avaliación, usando os que mellor se adapten ás características de este alumnado.
- Aproveitar as posibilidades das TIC para todo tipo de alumnado utilizando diferentes apps para estimulación da linguaxe, o razonamento e a atención.
- Buscar de maneira continua interactuar co alumnado NEAE, estimulando a súa iniciativa e promovendo o interese por aprender.
- Transmitir a información de maneira clara, concisa e con frases/explicacións curtas.
- Secuenciar as tarefas, incluso con referencias visuais como pictos e axendas.
- Traballar con axudas directas e demostracións (traballo de modelado e imitación).
- Diseñar propostas didácticas seguindo o modelo TEACCH
- Evitar tarefas repetitivas e sen interese para o alumnado, que poden facer aparecer conductas disruptivas, a non ser o caso de aqueles alumnos que polas súas necesidades necesiten facer ese tipo de actividades para reforzar aprendizaxes e aportar seguridade.
- Primar o esforzo e non o resultado, intentando sempre aumentar a autoestima, adoitando un enfoque emocional nas actividades, tanto como medida preventiva da discriminación como medio para a valoración das diferencias.
- Ofrecer propostas onde o alumnado poida participar en base as súas capacidades.
- Ofrecer sempre situacións de éxito, para ir aumentando a dificultade progresivamente.
- Intervir educativamente sempre dende un enfoque multidisciplinar: (titoría, DO, familia ou titores legais, servizos sanitarios, sociais, etc).
- Atención educativa virtual ao alumnado que presente dificultades para asistir ao centro docente por causas xustificadas (videoconferencias por plataformas corporativas, comunicación coa familia por mensaxería ABALAR).

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Desenvolvemento afectivo e xestión emocional	X	X		
ET.2 - Hábitos de control corporal	X			
ET.3 - Pautas elementais de convivencia e relación social	X		X	

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.4 - Coidado da contorna e dos seres vivos				X
ET.5 - Educación para o consumo responsable		X		X
ET.6 - Educación igualitaria e libre de estereotipos	X		X	

Observacións:

No decreto 150/2022 do 8 de Setembro polo que se establece a ordenación e o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia recollese que nesta etapa trataranse como mínimo os contidos anteriormente citados de carácter transversal. Así, pois, a educación en valores será entendida nesta programación dunha maneira transversal, impregnando toda a práctica educativa e aparecendo reflectida en todos os elementos que compoñen o proceso de ensino-aprendizaxe.

Ao longo do curso realizaranse diferentes ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS, atendendo ás conmemoracións marcadas na actual orde de calendario escolar, para potenciar os elementos transversais anteriormente citados.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita de membros da comunidade educativa	Invitarase ás familias do alumnado en varios momentos ao longo do curso para colaborar no desenvolvemento do Proxecto que esteamos traballando.	X	X	X
Contacontos	Ao longo do curso os familiares poderá vir voluntariamente á aula para participar na actividade de "Contacontos en familia". A maiores contaremos con algún contacontos contratado polo centro.	X	X	X
Saídas pola contorna	Faranse saídas de campo para coñecer mellor a nosa contorna e os elementos que a forman.	X	X	X
Saída de fin de curso	Actividade lúdica para conmemorar o final de curso.			X
Obradoiros	As familias xunto co alumnado poderán levar a cabo diferentes obradoiros: cociña, manualidades, disfraces, postais de Nadal...	X	X	X
Proxectos medioambientais	Poderase participar en proxectos baseados na recuperación e defensa da natureza.		X	X
Conmemoracións e festas	A comunidade educativa poderá planificar e participar en distintas celebracións ao longo do curso.	X	X	X
Actividades para facilitar a transición á E.P	Visita ás aulas de 1º de primaria, xogos e/ou actividades co alumnado de primeiro, apadrinhamento lector, acto de graduación e despedida de Educación Infantil.			X

Observacións:

Terán carácter de complementarias aquelas actividades didácticas que se realizan co alumnado en horario lectivo e que formando parte da programación, teñen carácter diferenciado polo momento, espazo ou recursos que se empregan. Entre estas atoparíanse, polo tanto, as conmemoracións e outras semellantes.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Grado de consecución por parte do alumnado dos objetivos programados.
Metodoloxía empregada
Adecuación dos medios empregados.
Adecuación dos procedimentos e instrumentos de avaliación
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Adecuación dos espazos e tempos.
Medidas de atención á diversidade
Adecuación dos traballos a nivel individual
Clima de traballo na aula
Motivación do alumnado
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Coordinación entre os membros do equipo docente.
Coordinación co resto do profesorado do centro.
Interrelación coas familias do alumnado.
Outros
Inconvintes atopados

Descrición:

Para avaliar a nosa práctica docente faremos unha valoración por parte de todos os membros do ciclo nas xuntanzas trimestrais e mensuais atendendo aos indicadores de logro indicados. Todos eles teranse en conta para recoller información sobre o proceso posibilitando modificacións e melloras.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

De xeito trimestral revisarase o seguimento e cumprimento das programacións didácticas de aula por parte de cada titoría.

Anualmente a finais de cada curso escolar o equipo de ciclo de Educación Infantil reunirse para facer a avaliación da programación do ciclo así como as propostas de mellora cara ao curso seguinte que quedarán recollidas na Memoria.

9. Outros apartados